

Γεώργιος Α. Κουγιουμτζής

**Mentoring εκπαιδευτικών:
Πανελλήνια έρευνα ανίχνευσης
επιμορφωτικών αναγκών και
προτεραιοτήτων Φιλολόγων σε
επίπεδο Παιδαγωγικής, Διδακτικής
και Συμβουλευτικής Καθοδήγησης**

**ΕΚΑΣΕΙΣ
ΓΡΗΓΟΡΗ**

2018

Bernardo Strozzi, «*Διδασκαλία του Ερατοσθένους στην Αλεξάνδρεια*» (1635), λάδι σε καμβά, 78,9 x 99,4 cm.

Ο Ιταλός ζωγράφος και χαράκτης Bernardo Strozzi, με το όνομα *il Cappuccino* και *il Prete Genovese* (1581-1644), γεννήθηκε και δραστηριοποιήθηκε κυρίως στη Γένοβα, μια παραθαλάσσια πόλη η οποία κατά τον 17^ο αποτέλεσε σημαντικό λιμάνι, τόπο συναλλαγών αλλά και κέντρο εξέχουσας πολιτισμικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας. Στο έργο του καλλιτέχνη «*Διδασκαλία του Ερατοσθένους στην Αλεξάνδρεια*», η δράση φαίνεται να διαδραματίζεται σε ένα πνεύμα απόλυτης συγκέντρωσης, όπου ο αρχαίος Έλληνας μαθηματικός, γεωγράφος, αστρονόμος και φιλόλογος Ερατοσθένης, κοινωνεί τη γνώση προς τον μαθητή του με σοβαρότητα, ιερή αφοσίωση και αληθινό πάθος. Σε πρώτο πλάνο, πρωταγωνιστούν και αναδεικνύονται με χαρακτηριστική θεατρικότητα οι πλημμυρισμένες από φως φιγούρες, οι οποίες παισιώνονται από το βιβλίο και τη σφαίρα, τεκμήρια ενός μαθήματος γεωγραφίας και μιας διερευνητικής γεμάτη ζήλο μάθησης. Τα στοιχεία που εντυπωσιάζουν στη σύνθεση είναι οι γεμάτες ένταση εκφράσεις του προσώπου τους, η άρτια χρήση του σκιοφωτισμού, η ισορροπημένη εναλλαγή θερμών και ψυχρών τόνων και ο νατουραλισμός στην απόδοση των λεπτομερειών, όπως είναι το βιβλίο, τα χέρια, τα μαλλιά και τα γένια του σοφού δασκάλου, στοιχεία που φανερώνουν τις έντονες επιρροές που είχε δεχθεί ο Strozzi στην τεχνοτροπία του από τον πρωτοπόρο του ιταλικού Μπαρόκ, τον Michelangelo Merisi da Caravaggio.

Ευσταθία Αγγελή, εικαστικός - ιστορικός

*Αφιερώνεται στη σύζυγό μου
Βάσω, που με αυθυπέμβαση με
υποστηρίζει διά βίου κατά τις
μακρότατες περιόδους πολύωρης
συγγραφικής και ερευνητικής
εργασίας, και στα παιδιά μας
Χρύσα, Ελένη και Αναστασία!*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	9
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ	20
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	20
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	27
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	30
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	31
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	33
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	37
1. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ, ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	37
1.1 Επιλογή και οριοθέτηση του θέματος.....	39
1.1.1 Αρχές του Νέου Σχολείου.....	42
1.2 Ερευνητικά ερωτήματα - Ερευνητικές υποθέσεις.....	45
1.3 ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	49
1.3.1 Ο εκπαιδευτικός.....	52
1.3.2 Η έννοια της καθοδήγησης.....	55
1.4 Σκοπός της έρευνας.....	59
1.5 Διερεύνηση όρων-εννοιών	64
1.6 Η διάταξη των κεφαλαίων και η συλλογιστική της.....	66
Α' ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	73
2. Η ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ / MENTORING ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ.....	74
2.1 Εισαγωγή.....	75
2.2 Ευρωπαϊκές πρακτικές.....	77
2.2.1 Το πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισαβόνας	78

2.2.2.1 Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δράσης	80
2.2.1.1.1 Το Πρόγραμμα ARION - ΣΩΚΡΑΤΗΣ	81
2.2.1.1.2 Το Πρόγραμμα COMENIUS	82
2.2.1.1.3 Το Πρόγραμμα GRUNDTVIG	83
2.2.1.1.4 European Network On Teacher Education Policies - ENTEP	83
2.2.1.1.5 Βασική Δράση ΚΑΙ Erasmus+ - μαθησιακή κινητικότητα προσωπικού σχολικής εκπαίδευσης.....	84
2.2.1.2 Επιμορφωτικές πολιτικές των χωρών μελών της ΕΕ.....	84
2.2.1.2.1 Η επιμορφωτική πολιτική της Γαλλίας	87
2.2.1.2.2 Η επιμορφωτική πολιτική της Γερμανίας.....	89
2.2.1.2.3 Η επιμορφωτική πολιτική της Δανίας	90
2.2.1.2.4 Η επιμορφωτική πολιτική του Ηνωμένου Βασιλείου	91
2.2.1.2.5 Η επιμορφωτική πολιτική της Φινλανδίας	92
2.3 Καινοτομία και επιμόρφωση.....	93
2.3.1 Carpe Vitam, Leadership for Learning.....	94
2.3.2 Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.....	96
2.3.3 Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο πεδίο της Σχολικής Ψυχολογίας.....	98
2.3.3.1 «Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο: Πρόγραμμα για την Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης στη Σχολική Κοινότητα».....	99
2.3.3.2 Πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΦΡΟΝΤΙΖΩ» - «Connecting for Caring»	100
2.3.3.3 Διεθνές Πρόγραμμα εξ αποστάσεως WeC.A.R.E.....	100
3. Η ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	102
3.1. Ιστορική επισκόπηση της επιμόρφωσης στην Ελλάδα	102
3.2. Έρευνες στην Ελλάδα για τη διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών	103

4. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	114
4.1. Ευρωπαϊκές πρακτικές.....	121
4.1.1 TISSNTE (Teacher Induction: Supporting the Supporters of Novice Teachers in Europe).....	122
4.1.2 Πολιτικές εισαγωγικής επιμόρφωσης - καθοδήγησης άλλων χωρών	125
4.1.2.1 Η πολιτική εισαγωγικής επιμόρφωσης - καθοδήγησης του Ηνωμένου Βασιλείου.....	125
4.1.2.2 Η πολιτική εισαγωγικής επιμόρφωσης - καθοδήγησης της Γαλλίας.....	127
4.1.2.3 Η πολιτική εισαγωγικής επιμόρφωσης - καθοδήγησης των ΗΠΑ	127
4.1.2.4 Η πολιτική εισαγωγικής επιμόρφωσης και καθοδήγησης της Κύπρου	127
4.2 Η σχέση καθοδηγητή - καθοδηγούμενου σε προσωπικό επίπεδο: ατομικά γνωρίσματα και διαπροσωπικές σχέσεις.....	130
4.3 Ο αναστοχασμός ως εργαλείο του καθοδηγητή	133
4.4 Ευρωπαϊκές και διεθνείς έρευνες για την καθοδήγηση-mentoring.	135
4.5 Βασικοί άξονες δεξιοτήτων-ικανοτήτων των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών της Κύπρου.....	140
4.5.1 Γνώση του διδακτικού αντικείμενου και του κατάλληλου τρόπου διδασκαλίας στους μαθητές	141
4.5.2 Γνώση των μαθητών του και του τρόπου με τον οποίο αυτοί μαθαίνουν.....	142
4.5.3 Προγραμματισμός, αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων για αποτελεσματική διδασκαλία	143
4.5.4 Αποτελεσματική επικοινωνία με τους μαθητές	144
4.5.5 Διαμόρφωση καλού παιδαγωγικού κλίματος και ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος, μέσα από την άσκηση δεξιοτήτων διαχείρισης των μαθητών στην αίθουσα διδασκαλίας.....	145
4.5.6 Διαρκής βελτίωση επαγγελματικής γνώσης και πρακτικής.....	146

4.5.7 Ο εκπαιδευτικός ως ενεργό μέλος του επαγγέλματος και της ευρύτερης κοινότητας.....	146
5. ΠΤΥΧΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	148
5.1 Διδακτική Μεθοδολογία (της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας).....	148
5.1.1 Υπαρξισμός - Kierkegaard	150
5.1.2 Πραγματισμός - Dewey.....	151
5.1.3 Μετανεωτερικότητα.....	152
5.1.4 Αναμόρφωση διδακτικής μεθοδολογίας.....	153
5.1.5 Λειτουργική Εκπαίδευση - Claparède.....	155
5.1.6 Κριτική Παιδαγωγική - Giroux.....	157
5.1.7 Κοινωνικός Εποικοδομισμός - Vygotsky	159
5.1.8 Γλωσσικός και κριτικός γραμματισμός	161
5.1.9 Κριτικός Γραμματισμός και Διδακτική των Αρχαίων Ελληνικών.....	162
5.1.10 Προσωπική θεωρία εκπαιδευτικών.....	164
5.1.10.1 Προοδευτισμός - Πραγματισμός	166
5.1.10.2 Παραδοσιαρχία - Συντηρητισμός	167
5.1.10.3 Ανασυγκροτισμός – Υπαρξισμός	168
5.1.11 Ο εκπαιδευτικός αναστοχασμός – Dewey και Schön.....	169
5.2. Παιδαγωγική θεωρία - Θεωρίες Μάθησης.....	170
5.3 Εκπαιδευτική Διοίκηση.....	173
5.4 Εκπαιδευτική Ηγεσία.....	174
5.5 Θέματα Ψυχολογίας - Συμβουλευτικής	175
5.6 Νέες Τεχνολογίες (ΤΠΕ) και Εκπαίδευση	176
B' ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ.....	178
6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	180
6.1 Είδος της έρευνας και συναφείς επιστημολογικές παραδοχές	180
6.2 Τριγωνοποίηση Έρευνας - Επιλογή Ερευνητικών Μεθόδων.....	183
6.2.1 Επιλογή σχεδίου έρευνας (research design).....	186

6.2.2	Επιλογή μεθόδου συλλογής δεδομένων.....	187
6.2.2.1	Διαδικτυακό ερωτηματολόγιο (web-based questionnaire)	188
6.2.2.2	Ημιδομημένη εστιασμένη συνέντευξη.....	190
6.2.3.	Προσδιορισμός Πληθυσμού και Επιλογή του Δείγματος της Έρευνας	191
6.2.3.1.	Πληθυσμός - επιλογή δείγματος διαδικτυακού ερωτηματολογίου.....	191
6.2.3.2.	Πληθυσμός - επιλογή δείγματος εστιασμένης συνέντευξης....	195
6.2.4.	Σχεδιασμός ερευνητικών εργαλείων.....	196
6.2.4.1.	Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου.....	196
6.2.4.2.	Σχεδιασμός της συνέντευξης.....	202
6.2.4.3.	Πιλοτική και κυρίως έρευνα μέσω διαδικτυακού ερωτηματολογίου.....	202
6.2.5.	Δομή ερευνητικών εργαλείων	204
6.2.5.1.	Δομή του ερωτηματολογίου.....	204
6.2.5.1.	Δομή της ημιδομημένης εστιασμένης συνέντευξης	210
6.2.6.	Μεταβλητές (IBM SPSS Statistics 21)	211
6.2.7.	Έλεγχος Εγκυρότητας του Ερωτηματολογίου	213
6.2.7.1.	Μελέτη εγκυρότητας (validity test)	214
6.2.7.2.	Εγκυρότητα περιεχομένου (content validity).....	215
6.2.7.3	Εγκυρότητα εννοιολογικής κατασκευής (construct validity)..	218
6.2.7.4.	Εγκυρότητα με Βάση το Κριτήριο (Criterion Related Validity)	221
6.2.8.	Έλεγχος Αξιοπιστίας του Ερωτηματολογίου (Reliability Test)....	222
6.2.9.	NVivo 10 - σύγχρονο λογισμικό ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων	224
6.3.	Προσδιοριστικά στοιχεία παρούσας έρευνας.....	226
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ/ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	232
7.	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	233
7.1.	Χαρακτηριστικά του δείγματος.....	233

7.1.1. Το φύλο.....	233
7.1.2. Περιφέρεια υπηρεσίας του εκπαιδευτικού.....	234
7.1.3. Τύπος εκπαίδευσης (δημόσια-ιδιωτική-στέλεχος εκπαίδευσης)	236
7.1.4. Ηλικία εκπαιδευτικών.....	237
7.1.5 Έτη διδακτικής υπηρεσίας.....	238
7.1.6. Αντιπροσώπηση δείγματος: Φιλολόγος της γενικής (διαδικτυικής) πρόσκλησης ή των σχολείων της εστιασμένης δειγματοληψίας.....	240
7.1.7 Πανεπιστήμιο αποφοίτησης.....	241
7.1.8. Τμήμα αποφοίτησης.....	241
7.1.9. Τύπος σχολείου υπηρεσίας (Λύκειο–Γυμνάσιο–Τεχνική εκπαίδευση).....	242
7.1.10. Επιπλέον σπουδές.....	243
8. ΘΕΣΜΟΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ (MENTORING) ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	245
8.1. Διερεύνηση στάσεων και εκτιμήσεων αναφορικά με το ενδεχόμενο εισαγωγής του θεσμού της καθοδήγησης/mentoring.....	246
8.1.1. Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με τον θεσμό της καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών.....	246
8.1.1.1. Ημιδομημένο ερωτηματολόγιο.....	247
8.1.1.2. Ημιδομημένη εστιασμένη συνέντευξη.....	248
8.1.1.3. Αιτιολόγηση στάσης αναφορικά προς την καθοδήγηση.....	249
8.1.2. Διερεύνηση επιθυμίας συμμετοχής σε πρόγραμμα καθοδήγησης.....	251
8.1.3. Αξιολογική διαβάθμιση μορφών καθοδήγησης.....	253
8.1.3.1. Ημιδομημένο ερωτηματολόγιο.....	253
8.1.3.2. Ημιδομημένη εστιασμένη συνέντευξη.....	255
8.1.4. Αξιολόγηση καταλληλότητας προσώπου για ανάληψη ιδιότητας καθοδηγητή.....	256
8.1.4.1. Ημιδομημένο ερωτηματολόγιο.....	256
8.1.4.2. Ημιδομημένη εστιασμένη συνέντευξη.....	258

8.1.4.3. Αιτιολόγηση επιλογής καταλληλότητας προσώπου καθοδηγητή	259
8.1.5. Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το ενδεχόμενο υποβολής σε καθοδήγηση πιο πεπειραμένων εκπαιδευτικών	261
8.1.5.1. Ημιδομημένο ερωτηματολόγιο.....	262
8.1.5.2. Ημιδομημένη εστιασμένη συνέντευξη.....	264
8.1.6. Διερεύνηση προτίμησης για το φύλο του καθοδηγητή	264
8.1.6.1. Ημιδομημένο ερωτηματολόγιο.....	264
8.1.6.2. Ημιδομημένη εστιασμένη συνέντευξη.....	265
8.2. Συσχέτιση μεταβλητών.....	266
8.2.1. Συσχέτιση μεταβλητών: Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το θεσμό καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών	267
8.2.2 Συσχέτιση μεταβλητών: Διερεύνηση επιθυμίας συμμετοχής σε πρόγραμμα καθοδήγησης.....	274
8.2.3. Συσχέτιση μεταβλητών: Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το ενδεχόμενο καθοδήγησης πιο πεπειραμένων εκπαιδευτικών	276
8.2.4. Συσχέτιση μεταβλητών: Αξιολογική διαβάθμιση μορφών καθοδήγησης	278
8.2.5. Συσχέτιση μεταβλητών: Αξιολόγηση καταλληλότητας προσώπου για ανάληψη ιδιότητας καθοδηγητή.....	283
8.2.6. Συσχέτιση μεταβλητών: Διερεύνηση προτίμησης για το φύλο του καθοδηγητή.....	283
8.3. Ανακεφαλαίωση και σύγκριση με λοιπές έρευνες	285
8.3.1. Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το θεσμό καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών	286
8.3.2. Διερεύνηση επιθυμίας συμμετοχής σε πρόγραμμα καθοδήγησης.....	288
8.3.3. Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το ενδεχόμενο καθοδήγησης πιο πεπειραμένων εκπαιδευτικών	289
8.3.4 Αξιολογική διαβάθμιση μορφών καθοδήγησης.....	290
8.3.5 Αξιολόγηση καταλληλότητας προσώπου για ανάληψη ιδιότητας καθοδηγητή.....	293
8.3.6. Διερεύνηση προτίμησης για το φύλο του καθοδηγητή	296

9. ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	297
9.1. Η έννοια της προσωπικής θεωρίας εκπαιδευτικών – Ακροθιγής ανίχνευση τυπολογίας εκπαιδευτικών.....	298
9.1.1 Προοδευτισμός - Πραγματισμός.....	300
9.1.2 Συντηρητισμός - Παραδοσιαρχία.....	302
9.1.3 Ανασυγκροτισμός - Υπαρξισμός.....	303
9.1.4 Συνολική θεώρηση προσωπικής θεωρίας εκπαιδευτικών.....	305
9.2. Διερεύνηση γνώσης χρήσης Η/Υ – ΤΠΕ.....	306
9.3. Διερεύνηση επιθυμίας δοκιμής νέων τρόπων διδακτικής προσέγγισης.....	307
9.4. Συσχέτιση μεταβλητών.....	308
9.2.1. Συσχέτιση μεταβλητών: Προοδευτισμός-Πραγματισμός.....	310
9.2.2 Συσχέτιση μεταβλητών: Παραδοσιαρχία-Συντηρητισμός.....	314
9.2.3. Συσχέτιση μεταβλητών: Ανασυγκροτισμός-Υπαρξισμός.....	319
9.2.4. Συσχέτιση μεταβλητών: Διερεύνηση γνώσης χρήσης Η/Υ - ΤΠΕ	324
9.2.5. Συσχέτιση μεταβλητών: Διερεύνηση επιθυμίας δοκιμής νέων τρόπων διδακτικής προσέγγισης.....	327
9.5. Ανακεφαλαίωση και σύγκριση με λοιπές έρευνες.....	330
9.5.1. Προοδευτισμός-πραγματισμός.....	330
9.5.2. Συντηρητισμός-παραδοσιαρχία.....	331
9.5.3. Ανασυγκροτισμός-Υπαρξισμός.....	332
9.5.4. Γνώση χρήσης Η/Υ-ΤΠΕ.....	332
9.5.5. Διερεύνηση επιθυμίας δοκιμής νέων τρόπων διδακτικής προσέγγισης.....	333
10. ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ.....	335
10.1 Αρχική διερεύνηση αναγκών σε θεματικά πεδία καθοδήγησης....	336
10.2. Τελικώς διαπιστωμένη εκτίμηση διερεύνησης αναγκών σε θεματικά πεδία καθοδήγησης.....	340
10.2.1. Εκπαιδευτική Ηγεσία.....	344
10.2.2. Ψυχολογία-Συμβουλευτική.....	344

10.2.3. Διδακτική Μεθοδολογία.....	345
10.2.4. Αρχές Παιδαγωγικής.....	346
10.2.5. Νέες Τεχνολογίες - ΤΠΕ.....	347
10.2.6. Εκπαιδευτική Διοίκηση.....	348
10.3. Εκτίμηση διερεύνησης αναγνών σε θεματικά πεδία καθοδήγησης δείγματος εστιασμένης συνέντευξης.....	349
10.4. Αξιολόγηση Μείζονος Προγράμματος Επιμόρφωσης.....	350
10.5. Κατάθεση προτάσεων ερωτωμένων για ενδεχόμενο σχεδιασμό προγράμματος καθοδήγησης – Ανοικτή ερώτηση.....	350
10.5.1. Προτάσεις από καταγραφή ημιδομημένου ερωτηματολογίου ...	350
10.5.2. Προτάσεις από καταγραφή εστιασμένης συνέντευξης.....	351
10.6. Συσχέτιση μεταβλητών.....	351
10.6.1 Συσχέτιση μεταβλητών: Εκπαιδευτική Ηγεσία.....	352
10.6.2. Συσχέτιση μεταβλητών: Ψυχολογία–Συμβουλευτική.....	357
10.6.3. Συσχέτιση μεταβλητών: Διδακτική Μεθοδολογία.....	361
10.6.4. Συσχέτιση μεταβλητών: Αρχές Παιδαγωγικής.....	366
10.6.5. Συσχέτιση μεταβλητών: Νέες τεχνολογίες - ΤΠΕ.....	371
10.6.6. Συσχέτιση μεταβλητών: Εκπαιδευτική Διοίκηση.....	375
10.6.7. Συσχέτιση μεταβλητών: Αξιολόγηση Μείζονος Προγράμματος Επιμόρφωσης.....	378
10.7. Ανακεφαλαίωση και σύγκριση με λοιπές έρευνες.....	380
10.7.1. Εκπαιδευτική ηγεσία.....	380
10.7.2. Ψυχολογία-Συμβουλευτική.....	381
10.7.3. Διδακτική Μεθοδολογία.....	384
10.7.4 Αρχές Παιδαγωγικής.....	388
10.7.5. Νέες τεχνολογίες - ΤΠΕ.....	392
10.7.6. Εκπαιδευτική διοίκηση.....	394
10.7.7. Αξιολόγηση Μείζονος Προγράμματος Επιμόρφωσης.....	396
11. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	397
11.1. Εκτιμήσεις και στάσεις φιλολόγων ως προς την έννοια της καθοδήγησης..	397

11.1.1. Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το θεσμό καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών	398
11.1.2. Διερεύνηση επιθυμίας συμμετοχής σε πρόγραμμα καθοδήγησης	402
11.1.3. Διερεύνηση στάσεων αναφορικά με το ενδεχόμενο καθοδήγησης περισσότερο πεπειραμένων εκπαιδευτικών	403
11.1.4. Αξιολογική διαβάθμιση μορφών καθοδήγησης	405
11.1.5. Αξιολόγηση καταλληλότητας προσώπου για ανάληψη ιδιότητας καθοδηγητή.....	409
11.1.6. Διερεύνηση προτίμησης για το φύλο του καθοδηγητή.....	410
11.2. Ακροθιγής διερεύνηση προσωπικής θεωρίας εκπαιδευτικών	412
11.2.1. Προοδευτισμός-πραγματισμός	412
11.2.2. Συντηρητισμός-παραδοσιαρχία	413
11.2.3. Ανασυγκροτισμός-Υπαρξισμός.....	414
11.2.4. Γνώση χρήσης Η/Υ-ΤΠΕ.....	415
11.2.5. Διερεύνηση επιθυμίας δοκιμής νέων τρόπων διδακτικής προσέγγισης	416
11.3. Ανίχνευση αναγνών και προτεραιοτήτων σε επίπεδο καθοδήγησης.....	417
11.3.1. Εκπαιδευτική ηγεσία	419
11.3.2. Ψυχολογία-Συμβουλευτική.....	421
11.3.3. Διδακτική Μεθοδολογία.....	424
11.3.4. Αρχές Παιδαγωγικής.....	429
11.3.5. Νέες τεχνολογίες - ΤΠΕ	433
11.3.6. Εκπαιδευτική διοίκηση.....	435
11.3.7. Αξιολόγηση Μείζονος Προγράμματος Επιμόρφωσης.....	437
11.3.8. Συνοπτικός έλεγχος ερευνητικών υποθέσεων.....	438
12. ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ.....	439
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	445
ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΕΣ.....	445

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ.....	454
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	466
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ^ο - ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	466
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ^ο - ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ.....	478
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.....	482